

Datum
2019-06-03
Vår referens
Karl McShane
Annica Eriksson
karl.mcshane@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Hemlöshetskartläggning 2018 STK-2019-554

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har till kommunstyrelsen skickat *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2018* för kännedom. Hemlösheten i Malmö har ökat dramatiskt de senaste åren. Ökningen har till stor del bestått av barnfamiljer som saknar social problematik. En stor del av dessa har bara spenderat några år i Sverige. Stadskontoret bedömer att arbetsmarknads- och socialnämndens kartläggning på ett bra sätt visar hur situationen i Malmö ser ut när det gäller socialtjänstens medverkan i hemlöshetsarbetet och de insatser som görs för de brukare som har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen. Inför kommande rapporteringar menar stadskontoret att det finns ett värde i att kunna jämföra situationen i Malmö med den i andra kommuner.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen lägger *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2018* till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Hemlöshetskartläggning 2018
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 190328 §100 med Särskilt yttrande (V), (MP), (M+C) och (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 190603 Hemlöshetskartläggning 2018

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-06-10
Kommunstyrelsen 2019-06-11

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden
Annica Eriksson
Karl McShane

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har till kommunstyrelsen skickat *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2018* för kännedom.

Kartläggning av hemlöshet

Malmö stad har genomfört en årlig kartläggning av hemlösheten sedan 1996. 2018 års kartläggning genomfördes den 1 oktober och ger en ögonblicksbild av de som var hemlösa detta datum. Kartläggningen använder, efter beslut i kommunfullmäktige december 2004, Socialstyrelsens definition av hemlösa från 1999. Detta trots att Socialstyrelsen själva breddade definitionen 2005. Valet att fortsätta använda den gamla definitionen motiveras av att det skapar kontinuitet och jämförbarhet med tidigare undersökningar. Skillnaden mellan de två definitionerna är att Socialstyrelsens definition från 2005 även definierar personer i ”långsiktiga boendelösningar” som hemlösa. För Malmö stad motsvarar detta människor i kommunens genomgångs- och övergångslägenheter. Skillnaden mellan de två definitionerna motsvarade 2018 ungefär 1 500 personer i Malmö.

Enligt kartläggningen fanns det i Malmö den 1 oktober 1 959 hemlösa vuxna, vilket är en fördubbling på bara fem år. Ökningen av hemlösa sker främst bland utlandsfödda. Det är speciellt tydligt för människor från det krigsdrabbade Syrien. Antalet hemlösa vuxna födda i Syrien har ökat från 4 personer 2010 till 483 år 2018. Mer än var tredje hemlös i Malmö 2018 hade varit i Sverige kortare tid än tre år. Sverige är dock fortfarande det vanligaste födelselandet bland hemlösa med 560 vuxna. Utlandsföddas andel av de hemlösa beror i huvudsak på en, i jämförelse med andra grupper, instabil ekonomisk situation tillsammans med kort kötid på Boplats Syd.

Antalet barn i hemlösa hushåll uppgick 2018 till 1 347 personer. Det är en ökning med 183 personer bara sedan förra året och mer än en fyrdubbling av antalet hemlösa barn på bara fem år. Ett av fem hemlösa hushåll med barn har fyra eller fler barn. Detta kan jämföras med en familj på tjugo bland barnfamiljer i Malmö generellt och en på 13 bland utlandsfödda barnfamiljer i Malmö. Det är svårt att hitta lägenheter för de stora barnfamiljerna. Av de 374 övergångslägenheter som varit tillgängliga för hemlösa hushåll under år 2018 har endast två kunnat användas till familjer som består av sju personer (föräldrar och barn). Ingen lägenhet har kunnat användas för familjer som är fler än sju personer. Det flesta hemlösa hushåll med barn har ett eller två barn.

I kartläggningen görs en åtskillnad mellan social och strukturell hemlöshet. Social hemlöshet utgörs av individer med en känd problematik i form av missbruk och psykisk ohälsa. Övriga hemlösa betraktas som strukturellt hemlösa. Den snabba ökningen av antalet hemlösa kan till allra största del förklaras av en ökning av antalet strukturellt hemlösa. 2018 var 7 av 10 hemlösa vuxna i Malmö strukturellt hemlösa. Bland barn är siffran ännu högre: 1 307 av de hemlösa barnen, 97%, tillhörde hushåll i strukturell hemlöshet. Strukturellt hemlösa saknar i princip bara förankring på bostadsmarknaden eller möjlighet att betala en lägenhet och har i övrigt inga problem med att behålla ett boende. Tre fjärdedelar av de hemlösa hade 2018 ”bristande förankring på bostadsmarknaden” som den dominerande orsaken till sin hemlöshet. Ungefär hälften av de hemlösa har angett försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla. Även andra former av ersättning från Försäkringskassan (undantaget pension) är vanliga.

Den vanligaste boendeformen för hemlösa personer är hotell/hotellliknande boenden. 780 av de 1 959 vuxna hemlösa bodde i en sådan boende. Strax över 400 personer hade boende i privat eller frivilligorganisations regi. 240 personer har ett ambulerande boende. Dessa har antingen en social problematik i form av missbruk, psykisk ohälsa eller samsjuklighet eller så har de problem med att de saknar bostad och ekonomiska förutsättningar att ta sig in på den reguljära bostadsmarknaden. Antalet uteliggare är 20, två färre än 2017.

Insatser för hemlösa

I kartläggningen redogörs för Malmö stads olika insatser för hemlösa. En stor del av dessa bedrivs av arbetsmarknads- och socialförvaltningen, ofta i samarbete med andra förvaltningar eller organisationer. Även fastighets- och gatukontoret är djupt involverade i insatser för hemlösa, främst genom lägenhetsenheten. Enheten ansvarar för att anskaffa lägenheter för kommunens andrahandsuthyrning, kontraktsskrivning, hyresjuridik och hyresdebitering i förhållande till andrahands-hyresgästen. Sedan omorganisationen av Malmö stad 2017 övertog lägenhetsenheten även den tekniska tillsynen av alla övergångslägenheter från arbetsmarknads- och socialförvaltningen.

Utvecklingsarbete

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har arbetat med flera olika utvecklingsarbeten under 2018. Bland annat har man:

- Gjort beställningar av modulbostäder och större blockförhyrda fastigheter för att minska behovet av framför allt hotell/vandrarhemsboende för hemlösa barnfamiljer.
- Tagit fram ett vägledningsdokument för bistånd till boende som planeras att beslutas och implementeras under våren 2019.
- Tillsammans med Malmö innovationsarena (MIA) påbörjat ett projekt med arbetsnamnet Mallbo. Målet med projektet är att tillskapa nya hyreslägenheter med hyror på en nivå som gör att de är möjliga att efterfråga av hushåll med svag ekonomi.
- Tillsammans med fastighets- och gatukontoret ändrat arbetssätt när det gäller hur övergångslägenheter fördelas.
- Beslutat att delta i det nationella nätverket Kompotten. Kompotten är ett nätverk mellan kommuner för att stärka samarbetet mellan kommunerna för att underlätta för personer utsatta för våld av närstående att när det är nödvändigt att bosätta sig på en annan ort.

Stadskontorets bedömning

Arbetsmarknads- och socialnämnden genomför varje år en kartläggning av hemlösheten. Kartläggningen används som ett planeringsunderlag och är tillsammans med redovisningen av förvaltningens insatser för hem- och bostadslösa, ett uppföljningsinstrument för hemlöshetsarbetet. Kartläggningen omfattar enbart situationen i Malmö, enbart de personer som är kända av socialtjänsten och hemlöshet definieras enligt socialstyrelsens definition från 1999. Fördelen med att definiera hemlöshet på samma sätt under en längre tid är att trender för hur hemlösheten utvecklas kan följas under en längre tid. Nackdelarna är att inga jämförelser kan göras med likande kommuner i Sverige. Om arbetsmarknads- och socialnämnden använt socialstyrelsens nuvarande definition skulle ytterligare drygt 1200 hushåll, varav 507 har hemmavarande barn, redovisas som hemlösa. Sammanfattningsvis bedömer stadskontoret att arbetsmarknads- och socialnämndens kartläggning på ett bra sätt visar hur situationen i Malmö ser ut när det gäller socialtjänstens medverkan i hemlöshetsarbetet och de insatser som görs för de brukare som har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen.

Ansvariga

Jan Haak Planeringsdirektör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör